

16. CESTOVNÍ RUCH

Do statistiky cestovního ruchu jsou zahrnuty údaje o kapacitě a výkonech hromadných ubytovacích zařízení sloužících cestovnímu ruchu a také údaje z výběrového šetření v domácnostech o cestovních zvyklostech rezidentů. Kromě údajů podle krajů a okresů jsou publikována data o turistických oblastech a turistických regionech. Tato území byla oficiálně definována agenturou CzechTourism v roce 2005, v roce 2010 byla provedena revize tohoto vymezení.

Hromadná ubytovací zařízení jsou zařízení s minimálně pěti pokoji a zároveň deseti lůžky, která pravidelně (nebo nepravidelně) poskytují přechodné ubytování hostům (včetně dětí) za účelem dovolené, zájezdu, lázeňské péče, služební cesty, školení, kurzu, kongresu, symposia, pobytu dětí ve škole v přírodě, v letních a zimních táborech. Jsou členěna podle kategorie, určující druh ubytovacího zařízení a třídy, která stanovuje požadavky na vybavení, úroveň a rozsah služeb spojených s ubytováním. Mezi hromadná ubytovací zařízení patří hotely, penziony, turistické ubytovny, chatové osady, kempy a ostatní ubytovací zařízení.

Lůžka v ubytovacích zařízeních zahrnují pouze stálá lůžka sloužící pro cestovní ruch (bez lůžek příležitostných). **Místa pro stany a karavany** udávají počet stanovišť pro umístění stanů, obytných přívěsů a karavanů. Do počtu pokojů, lůžek a míst pro stany a karavany se zahrnuje maximální kapacita každého hromadného ubytovacího zařízení v daném roce.

Uváděné údaje o návštěvnosti jsou souhrnem dat ze zpracovaných dotazníků s dopočtenou non-response. **Host** v ubytovacím zařízení je každá osoba (včetně dětí a kromě personálu a majitelů ubytovacího zařízení), která použila služeb ubytovacího zařízení k přechodnému ubytování. Mezi hosty se nezapočítávají osoby, které používají služeb ubytovacího zařízení pro přechodné ubytování za účelem zaměstnání či řádného studia. Doba pro přechodné ubytování, kdy lze hosta považovat za účastníka cestovního ruchu, nesmí být delší než 1 rok.

Za **rezidenta** se považuje osoba, která má trvalý (stálý) pobyt v České republice. Může to tedy být občan České republiky i cizí státní příslušník trvale žijící na území České republiky. **Nerezidentem** je pak osoba, která trvale žije v jiné zemi a na území ČR se zdržuje dobu kratší než 1 rok (včetně občanů České republiky).

Průměrná doba pobytu je o jeden den delší než průměrný počet přenocování. **Čisté využití lůžek** udává čistou obsazenost stálých lůžek a vypočítá se jako podíl počtu přenocování za sledované období a součinu průměrného počtu lůžek k dispozici s počtem provozních dnů. **Využití pokojů** udává čistou obsazenost pokojů a je podílem počtu realizovaných pokojů (tj. počtu obsazených pokojů za jednotlivé dny sledovaného období) a součinu průměrného počtu pokojů k dispozici s počtem provozních dnů.

Za **konferenci** se považuje formální setkání většího počtu lidí určitého odborného zaměření, jehož předmětem jsou prezentace, přednášky, diskuse a konzultace. Může se jednat o sjezd vědeckých pracovníků, shromáždění diplomatických zástupců jednotlivých států apod.; typickým znakem je doprovodný program.

Na základě výsledků projektu Ministerstva pro místní rozvoj „Zkvalitnění informací o vybraných sektorech cestovního ruchu“ a následné aktualizace Registru hromadných ubytovacích zařízení ČSÚ došlo od roku 2012 ke zpřesnění dat o kapacitách a návštěvnosti, proto nejsou údaje z předchozích let srovnatelné.

Výběrové šetření cestovního ruchu (VŠCR) je zdrojem údajů o výjezdovém a domácím cestovním ruchu rezidentů České republiky. Šetření se provádí každý měsíc v náhodně vybraném vzorku domácností a dotazovány jsou osoby ve věku 15 a více let. Údaje o cestách soukromých (za účelem trávení volného času, rekreace, vylepšení zdraví, návštěvy příbuzných či známých) a o cestách služebních, které se uskutečnily v posledních třech měsících, jsou zjišťovány u všech členů domácnosti. Výsledky šetření jsou pomocí váhových koeficientů přepočteny na populaci ve věku 15 a více let a za tuto věkovou skupinu jsou také publikovány.

Delší cestou se rozumí soukromá cesta, při které osoba alespoň 4x za sebou přenocovala mimo své obvyklé prostředí. **Kratší cestou** je soukromá cesta (včetně víkendových pobytů), při které osoba alespoň 1x a nejvíce 3x nepřetržitě přenocovala mimo své obvyklé prostředí. **Služební cesta** je cesta služební/pracovního charakteru mimo obvyklé prostředí s nejméně jedním přenocováním (patří sem: kongresy, konference, veletrhy a výstavy, obchodní jednání, firemní mise apod.).